

การกำหนดความผิดฐานมีอาวุธปืนสงครามไว้ในครอบครองเพื่อการค้า

The Imposition of Criminal Liability and Penalties for the Possession of Military Firearms for Commercial Purposes

ภูติส ชอบทางศิลป์*
Pudit Choptangsin
ดร.จิรวุฒิ ลิปิพันธ์**
Dr. Jirawut Lipipan

วันรับบทความ 21 พฤษภาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 7 กรกฎาคม 2569; วันตอบรับตีพิมพ์ 10 กรกฎาคม 2569

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการกำหนดความรับผิดและบทลงโทษกรณีมีอาวุธปืนสงครามไว้เพื่อการค้า ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยมุ่งศึกษาช่องว่างของกฎหมายในด้านฐานความผิด การตีความบทบัญญัติ การพิสูจน์เจตนา และนิยามอาวุธปืนสงคราม พร้อมเปรียบเทียบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แคนาดา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย และสิงคโปร์ เพื่อเสนอแนวทางปรับปรุงกฎหมายไทยให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายไทยกำหนดความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนสงครามไว้เพียงฐาน “มีไว้ในครอบครอง” และ “ค้าหรือจำหน่าย” โดยมีได้บัญญัติฐานความผิด “มีไว้เพื่อการค้า” ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในระยะเตรียมการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งตามหลักการตีความกฎหมายอาญาโดยเคร่งครัด ศาลไม่อาจตีความคำว่า “ค้าหรือจำหน่าย” ให้ครอบคลุมถึงการมีไว้เพื่อการค้าได้ นอกจากนี้ การพิสูจน์เจตนาเพื่อการค้าเป็นภาระของโจทก์ทั้งหมด ยากต่อการพิสูจน์ และนิยามอาวุธปืนสงครามยังขาดความชัดเจนไม่ทันต่อพัฒนาการทางเทคโนโลยี

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คณะนิติศาสตร์
ปริทัศน์ พนมยงค์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** อาจารย์ที่ปรึกษา คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จึงเห็นควรปรับปรุงกฎหมายโดยบัญญัติฐานความผิดมิไว้เพื่อการค้า กำหนดนิยามของอาวุธปืน สงครามให้ชัดเจนและพัฒนากลไกทางกฎหมายที่เอื้อต่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และปรับบทลงโทษ ให้สอดคล้องกับแนวคิดกฎหมายอาญาเชิงป้องกัน เหตุอันควรสงสัย เหตุอันสันนิษฐานไว้ก่อนว่า กระทำผิด และความชั่วร้ายของผู้กระทำ เพื่อยับยั้งอาชญากรรมตั้งแต่ระยะต้น ง่ายต่อการพิสูจน์ เจตนาเพื่อการค้า และไม่ขัดต่อหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลบริสุทธิ์ แม้จะเพิ่มภาระการพิสูจน์ แก่จำเลย ซึ่งเดิมเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่ต้องพิสูจน์ถึงเจตนาการครอบครองเพื่อการค้า

คำสำคัญ: อาวุธปืนสงคราม มิไว้เพื่อการค้า การค้าหรือจำหน่าย กฎหมายอาญาเชิงป้องกัน
พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490

การกำหนดความผิดฐานมีอาวุธปืนสงครามไว้ในครอบครองเพื่อการค้า
The Imposition of Criminal Liability and Penalties for the Possession
of Military Firearms for Commercial Purposes

Abstract

This article aims to examine and analyze the legal issues concerning the determination of criminal liability and penalties for the possession of military firearms for commercial purposes under the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks, and Imitation Firearms Act B.E. 2490 (1947). The study focuses on legal gaps relating to the elements of the offense, the interpretation of statutory provisions, the proof of criminal intent, and the definition of military firearms. It also provides a comparative analysis of the laws of the United States, Canada, the United Kingdom, Australia, and Singapore in order to propose guidelines for improving Thai legislation and enhancing its effectiveness.

The study found that Thai law provides only the offenses of “possession” and “trading or sale” of military firearms, without specifically establishing the offense of “possession for commercial purposes.” As a result, law enforcement authorities are unable to effectively prosecute offenders at the preparatory stage of criminal conduct. Moreover, under the principle of strict interpretation of criminal law, courts are not permitted to interpret the term “trading or sale” so broadly as to encompass possession for commercial purposes. In addition, proving an intention to possess military firearms for commercial purposes rests entirely on the prosecution, making such intent difficult to establish in practice. Furthermore, the legal definition of military firearms lacks clarity and has not kept pace with technological developments.

It is therefore proposed that the law be amended to establish the offense of possession of military firearms for commercial purposes, provide a clear definition of military firearms, and develop legal mechanisms that facilitate the proof of relevant facts. In addition, penalties should be revised in accordance with the

concepts of preventive criminal law, reasonable suspicion, legal presumptions of criminal conduct, and the dangerousness of the offender. Such measures would enable the prevention of criminal activities at an early stage, facilitate the proof of an intention to possess military firearms for commercial purposes, and remain consistent with the presumption of innocence. Although they would impose an evidential burden on the defendant, proving the defendant, proving the defendant's intention to possess military firearms for commercial purposes is currently the responsibility of the prosecution.

Keywords: Military Firearms; Possession for Commercial Purposes; Trading or Sale; Preventive Criminal Law; Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks and Imitation Firearms Act, B.E. 2490 (1947)

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

บทความ

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, ‘โทษทางอาญาทางเศรษฐกิจ’ (กันยายน 2536) 23 วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 563.

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และปกป้อง ศรีสนิท, ‘การศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการลงโทษ: หลักการลงโทษที่ได้สัดส่วนกรณีคดียาเสพติดให้โทษ’ (ธันวาคม 2560) 4 วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 903.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, ‘หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดอาญาตามกฎหมายต่างประเทศ Criteria for Criminalization Under Foreign Law’ (เมษายน - มิถุนายน 2564) 2 บทบัณฑิตย 125.

อัจฉริยา ชูตินันท์, ‘หลักการกำหนดความผิดอาญาและหลักการกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย’ (กรกฎาคม - กันยายน 2564) 3 วารสารสุทธิปริทัศน์ 21.

หนังสือ

คณิต ฌ นคร, *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 11, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2566).

ปกป้อง ศรีสนิท, *กฎหมายอาญาชั้นสูง* (พิมพ์ครั้งที่ 4, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2566).

ปกป้อง ศรีสนิท, *สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา* (วิญญูชน 2563).

อัจฉริยา ชูตินันท์, *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา* (สำนักพิมพ์วิญญูชน 2566).

เอกสารอื่น

กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ, ‘ข้อมูลสถิติ’ (ThaiCrimes) <<https://thaicrimes.org/crimestat/>> สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน 2569.

การกำหนดความผิดฐานมีอาวุธปืนสงครามไว้ในครอบครองเพื่อการค้า
The Imposition of Criminal Liability and Penalties for the Possession
of Military Firearms for Commercial Purposes

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 15/2566.

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 17/2567.

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 21/2568.

ปกป้อง ศรีสนิท, ‘สิทธิของประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ : สิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษทางอาญาหากไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ล่วงหน้า’ (The 101 World, 11 May 2021) <<https://www.the101.world/no-punishment-without-law/>>.

ภาษาต่างประเทศ

คำพิพากษา

Tot V. United States 319 U.S. 473 (1945).

Falk v. the Netherlands (dec.), no. 66273/01, 19 October 2004.

Salhan & Company, ‘Firearms o fences’ (Salhan & Company)

หนังสือ

Eleni Iliopulos and Marco Arnone, *La corruzione costa* (Vita c Pensiero, 2005).

Gabrio Forti and Ariana Visconti, *Cesare Beccaria and White-Collar Crimes’ Public Harm: A Study in Italian Systemstic Corruption* (Springer 2007).

Henry N. Pontell and Gilbert Geis (eds), *International Handbook of White-Collar and Corporate Crime* (Springer 2007).

Jeremy Bentham, *An Introduction to the Principles of Morals and Regislation* (Clarendon Press 1907).

5.Thomas Hobbes, ‘Early Classical Philosophers of Deterrence Theory’ in (2010)
1 *Criminology* 99.